

Tietoja ja taitoja ilmastonmuutokseen Lapin ja Koillismaan maaseudulla

1.12.23 - 28.2.26

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

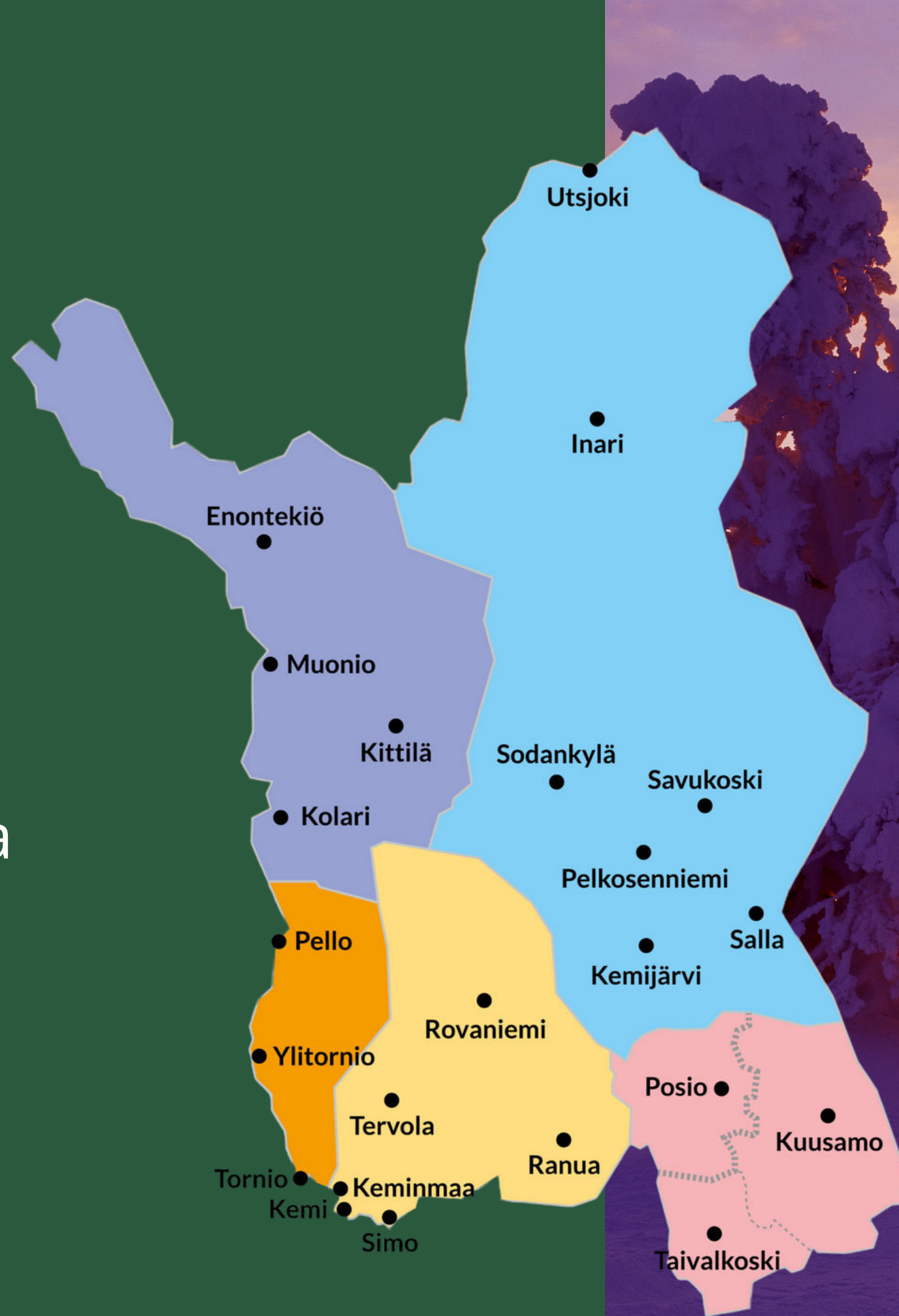
LEADER

Peräpohjola

Toimialue

Koko Lappi ja
Koillismaa

“Oman kotiseudun viihtyvyydestä ja ympäristön tilasta huolehtiminen sekä perinteinen nuukailu ovat erittäin ympäristöllisesti kestäviä tapoja toimia. Kylien aktiivit eivät välttämättä tunnista tai halua tunnistaa tekemisiään osaksi kestäväää kehitystä. --

...kestävään kehitykseen, ilmastonmuutokseen ja ympäristöön liittyvä toiminta kylissä sisältää ituja niiden vetovoiman ja aktiivisuuden lisäämiseen.”

Kiertotalous ruohonjuurella -hankkeen loppuraportti 2023

ILIMA:n perustukset

Kohderyhmä: pohjoisen maaseudun yhteisöt ja asukkaat

Taustaorganisaatio: Peräpohjolan Leader ry

Kustannusarvio: 312 000 €

Rahoittaja: Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukset

Tavoitteet

- Pohjoisen maaseudun asukkaiden tietoisuus ilmastonmuutoksesta ja siihen sopeutumisesta sekä luonnon monimuotoisuudesta ja sen tukemisesta on kasvanut hankkeemme ansiosta.
- Pohjoinen maaseutu nähdään aktiivisena tekijänä ilmastonmuutoksen ja luontokadon hidastamisessa.

Ilmastoviisaus luo turvaa ja tukee luonnon monimuotoisuutta.

Huomioidaan paikalliset olosuhteet ja tarpeet.

Avataan termistöä ja tuotetaan tietoa kyliltä.

Toimitaan käytännössä teemallisissa työpajoissa.

Rakennetaan ILIMA-verkostoja ja jaetaan tietoa.

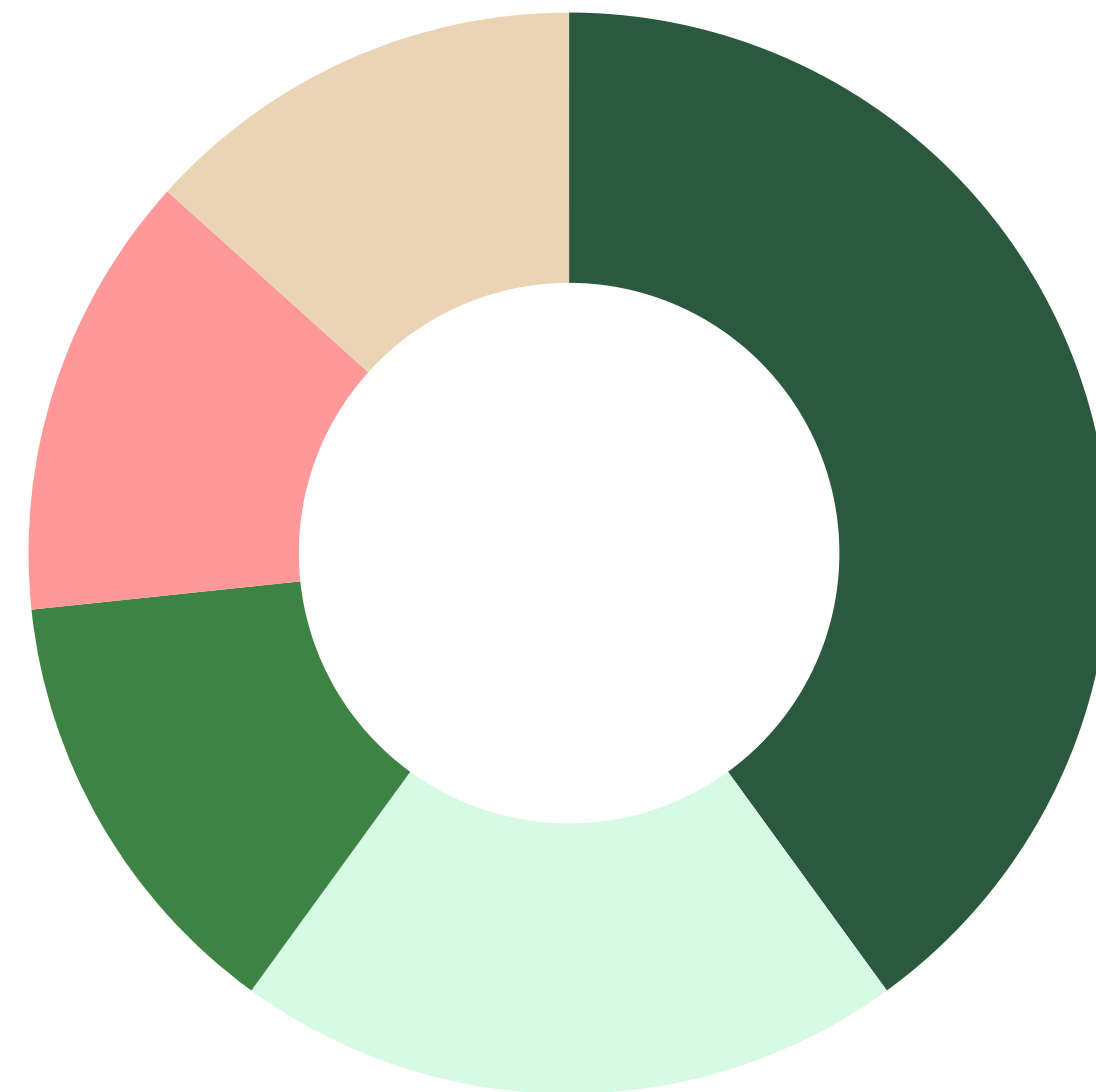
ILIMA:n koostumus

Ilmastoviisaus kylissä:

- Levitämme ilmastoviisautta verkossa ja kasvotusten kylätapahtumissa.
- Työpajoissa kokeilemme kestäviä ratkaisuja maaseudun arkeen.
- Keräämme tietoa kylien ilmastotoimista ja tarjoamme tukea kestävään kehitykseen.
- Rakennamme yhteyksiä toimijoiden välille ILIMA-verkostossa.
- Opinnäyte- ja tutkimusyhteistyötä muutokseen sopeutumisesta.

- viestintä
- työpajat
- artikkelit
- tutkimus
- ILIMA-verkosto

Tuodaan käytännön tukea ja tietoa kylille ja kyliltä

Järjestämme käytännöllisiä ja havainnollistavia työpajoja yhteistyössä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa, esim. yhdistykset, kansalaisopistot, asiantuntijat.

Tunnistetaan ja kehitetään ilmastotietoja ja -taitoja, joita pohjoisista kylistä jo löytyy!

Ympäristön ja ihmisten sopeutuminen ilmastonmuutokseen YHDESSÄ

Tuodaan esille pohjoisen asukkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa lähiluonnon tilaan esim. pihoilla, kasvimailla, rannoilla ja metsissä.

Maksuttomat työpajat Lapin ja Koillismaan maaseudulle

Uutiskirje & toimintatarjotin kylille

TOIMINTATARJOTIN – IDEOITA KYLILLE

Biohiiletys

Valmistetaan maalaamattomasta poistopuutavarasta tai raivausjätteestä biohiiltä maakuopassa. Hyödynnetään biohiiltä maanparannusaineena tai kompostissa.

Kompostointityöpaja

Kuullaan vinkkejä perinteiseen lämpökompostointiin sekä tutustutaan bokashi-kompostin maailmaan. Voidaan valmistaa oma bokashi ämpäreistä.

Sähkötön säilöntä

Saadaan tietoa ilmastoystävällisestä ruoasta ja säilötään satokauden kasviksia hapattamalla eli fermentoimalla.

Vieraslajitietoa ja -talkoita

Kuullaan paikallisista vieraslajeista (eläimet ja kasvit) ja järjestetään talkoot niiden torjumiseksi, esim. komealupiinin poisto tienvarsilta tai loukkujen rakentaminen.

Energiatehokas asuminen

Tietoisku asumisen energiatehokkuudesta. Yhteistyössä Lapin Energianeuvonta.

Uusiutuva energia

Tietoisku uusiutuvasta energiasta ja energiaomavaraisuudesta. Yhteistyössä Lapin Energianeuvonta.

Maisemapellon tai uusniityn perustaminen

Perustetaan viljelykäytöstä poistuneelle tai joutomaalle maisemapelto tai uusniitty pölyttäjien ja asukkaiden iloksi.

Tekstiilin kierto

Keskustellaan kestävästä pukeutumisesta, tekstiilien huoltamisesta, korjaamisesta ja uudelleen käytöstä. Kokeillaan eri tekniikoita.

Pohjoinen permakulttuuri

Tutustutaan luonnon omia prosesseja kunnioittavaan menetelmään arjessa ja kotipuutarhassa. Keskustelua ja käytännön työpajoja esim. kotitarveviljelystä.

Kierrätystietoa

Tutustutaan eri jakeiden lajitteluun ja kierrättämisen mahdollisuuksiin maaseudulla, esim. jätekimppa, yhteisökomposti.

Pölyttäjät apunamme

Valmistetaan korsista tai koivupölkyistä keinopesiä mesipistäisille ja/tai rakennetaan raivausjätteestä lahoppuaita.

Sienten viljelyn ABC

Opetellaan kasvattamaan sieniä kotiloissa ruoaksi ympäri vuoden. Perustetaan oma sieniviljelmä sisälle tai ulos.

Ruokaa luonnosta

Opitaan ilmastoystävällisten metsäsienten, villiyrtytien ja villikalalan hyödyntämisestä ja säilömisestä.

Lähiluonnon lumo

Tutustutaan asiantuntijan johdolla lähiluonnon monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutoksen vaikutuksiin siinä.

Ilmastonmuutos meillä

Opitaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin lähiluonnossa ja arjessa omalla kylällä. Mihin kannattaa varautua?

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

LEADER

Peräpohjola

maaseutu.fi

Suunnataan katse kohti
viisaita, muuttuvaan
ilmastoon ja
ympäristöön sopeutuvia
vahvoja yhteisöjä!

ilima_hanke

Ilmastoviisas pohjoinen
maaseutu ILIMA

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

LEADER

Peräpohjola